

რედაქცია

ბათუმის რედაქცია... გვერდის რაოდენობა... 9 მან. ... 5 მან. ... 3 მან. ... 1 მან.

ფრონტი

ბათუმის უკველ-დღე მრუბათის ბარდა

შანი ბანსხაღმონა

დიდი ხანობით, ახლაც 1 კაპ., ახლაც მთავრული... ცალკე-ბეჭდები... დარბაზი...

უკველ-დღეური ბაზეთი

„ფრონტი“

ბათუმის მისიდაზმ წლის და... ტიფლისი, რედაქცია „დროზა“.

ტელეგრაფი

ბათუმის რედაქცია... ტელეგრაფის სააგენტო...

კატეგორიანი, 30 აპრილს. ებრაე... მინისტრის კომიტეტის გადაწყ...

ლიბერალი, 30 აპრილს. (იზრან... ადგილობრივი მისამართები...

კატეგორიანი, 1 მაისს. „გოლასი“... გვერდების რაოდენობა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

ლიბერალი, 1 მაისს. ირანდამ... ახალი მატრიცის განხილვა...

დაატუსადის ისინი და უცხო ქვეყნე... განდევნოს ინგლისის სამფლ...

ეგვიპტის წარჩინებულ პირთა ზრ... კტით ახლანდელი ქვეყნივე...

კატეგორიანი, 2 მაისს. დენერალ... სკანდინავიის შუადგინა...

„გოლასის“ სიტყვით, რუსეთის... სატუსადგომის მმართველი...

სკანდინავიის იმპერატორის... გუშინ გატინილადმ შეტერგ...

Table with 2 columns: Name, Amount. Includes entries like 'ბანკის ბილეთები: 2ან. კაპ.', 'პირველი გამოცემისა — 93-62'.

მოახლოვდნენ, ვარდახედეს... მალთ ყრმებსა და ყრმებმა ქალთა...

მინ ვის სტოვებს: შეილი მშობელს... მძა-დას, მოყვასს, ვინ მიჯნურსა;

„უცბათ წინ წარსდგა მალთამზე... სულ შეხუთული, მღელვარე,

დაინახა, მონაგარდობს... ჰაბუკს ვინმე რიღითა;

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები: პირველი სესხის — 217-75 1/2

Table with 2 columns: Name, Amount. Includes entries like 'მეორე სესხის — 211-50', '100 მანეთი ღირს: ლონდონი — „ — „ პენსი'.

ბათონის შვილის ერიკლას დასაფლავება.

ღიდის ამბითა და საერთო პატივის... ცემის გამოცხადებით გამოასვენეს ახ...

მთელი ქალაქის მალაზიები დაკე... ტილი იყო.

შველა ამქრები თავიანთ დროშე... ბით მოვიდნენ და მიცვალებულის

ბალდახინი მშვენიერად შემკობილი... ყვავილებითა და ძვირფას ფარჩეულო...

სწორედ 10 საათზე მიცვალებული... გამოასვენეს სახლიდან და პროცესია

ბულის საკლავად ამშვენებს... ჰაბუკს ფარ-ხმალი, აბჯარი,

რა მალთამზე დაინახა, ბონს მიხილილი უქნევს ხელებს!..

ბული უღელს და ვერა სტირს, მელარც სიტყვისა მთქმელია!

ბოლოს მისძახა: „ჰე სატოფოვ, მწველო ლახვარო გულისა,

დაინძრა. თივი რომ შუა-ბაზრის ქუ... ჩაზე იყო ხალხისა, ბოლო ჯერ კიდევ

მითქმის ნახევარი საათი მოუწდენ... სიონში მისვლამდინ. ახალგაზდა ქვერი...

პირველ საათზე გაათავეს პარაკლი... სი. მარი სიტყვა წარმოითქვა მიცვა...

მეორე საათზე მიცვალებულის კუ... ბო გამოასვენეს სიონიდან და ბალა...

დასაფლავება მეორე დღის—კვირი... სათვის იყო დანიშნული. მიწვეული

„მხლა ომში მივეშურეთა, ბთხოვე, მიცადო ერთი წელი,

„შენ მხოლოდ ღმერთს შეევედრე, შეგება მისცეს ამ ჩემს ჯარსა,

„აჲ გესალმები, მშვიდობით, მიღრე ვნახეთ ერთმანეთსა:

სთქვა ესა და ცხენსა ქუსლი შემოჰკრა და გააქცინა;

ყოფილიყო, ორი ამდენი კიდევ იყო მსურველი.

მცხეთაშიაც ყოველად უსამღვდელოესმა ეგზარხოსმა გარდაიხდა პარაკლისი (აქ კი ქართული წირვა იყო და გალობაც). აქაც წარმოსთქვა სიტყვა ბ. პარბელოვმა.

საქართველოს წესისამებრ, მცხეთაში ქალაქიდან და სოფლებიდან მოსულ ხალხისათვის დიდი ქელები იყო დამზადებული.

იმის დასამტკიცებლად—თუ რა თანაგრძობა და პატივისცემა ჰქონდა ქალაქის ხალხს მიცვალბულ ბატონისშვილის მრეკლეს მოგვეყავს შემდეგი ამბავი:

როცა ამქრებმა შეიტყეს, რომ ბატონისშვილის უუბრწყინ ვალესი ქვრივი იმათთვის ქალაქში ქელებს ამზადებს, ამათ საერთო სურვილი გამოაცხადეს, რომ ქელებს ჩვენ ჩვენის ხარჯით გაიხლებითო და თუ ბატონისშვილს ამისთვის რამე ფული ჰქონდა დანიშნული, იმ ფულით სასწავლებელში იმის სახელობით ღარიბი ხალხის შვილები გაიზარდონო.

მოგვეყავს აქვე მეფის მანტანგის „დასტურლამალიდამ“ რიგი მეფის გვამის წასვენებისა მცხეთაში:

„მეფეს რომ დაუმარცხდეს, მცხეთას დამარხონ. ქალაქიდან რომ წასვდნენ, სომხით საბარათიანოს სარდალმა და მისმა სასარდლომ უნდა ასწიოს საკაცესა, ღიღის წყლამდის უნდა წაასვენოს. ღიღის წყალს იქით, დევის ნამუხლამდინ ამილახორმან და მისმან სასარდლომ წაასვენონ, დევის ნამუხლს იქით ხილამდინ ბატონის (ესე იგი მეფის) დროშის კაცმან; ხილს იქით საყდრამდის მუხრანის-ბატონმა, პრაგვის შოისთავმა და მანის ერისთავმა და მისმან სასარდლომ. რასაც ალაგს მიიყვანონ, გზა ულუფით უნდა გაზომონ; ისე ამ გზებით უნდა წაასვენონ. სარდლებმა თავის სასარდ-

ლოს*) კაცებს ხარი**) უნდა ათქმენონ; საკაცეს რომ სხვა-და-სხვა კაცი გამოეცვალოს, ჭირისუფალთან მოვიდნენ და ხარი სთქვან და მერმე ცამეტი მეორე სარდალს რომ კაცი გამოეცვალოს, კიდევ ჭირისუფალთან მოვიდნენ, ხარი სთქვან და იმათ დასვენონ“.

თავად-აზნაურთა სკოლის პრეზიუმე

28 აპრილს იყო ყრილობა თავად-აზნაურებისა, რომელსაც კარგა ხანი ველოდით. ველოდით იმიტომ, რომ ამ კრებას უნდა გადაეწყვიტა ჩვენი არსებითი კითხვა—გიმნაზიის გახსნა, მაგრამ ეს კითხვა ისევ აუხსნელი დარჩა თავად-აზნაურების კრებამდინ, რომელზედაც უნდა გადასწყდეს: გვექნება ჩვენ გიმნაზია, თუ არა.

საზოგადოების ყრილობა დაიწყო კომიტეტის ანგარიშის კითხვით. ანგარიშში იყო მოხსენებული, თუ რამდონი იყო შემოსავალი, გასავალი და რა მდგომარეობაში იმყოფება ამ ქამად სათავად-აზნაურო სკოლა.

სკოლა, ანგარიშის სიტყვით, იმყოფება ფრიად სასიამოვნო მდგომარეობაში, როგორც სწავლის, აღზრდის, ეგრეთვე ნიეთიერის მხრით. მოსწავლეები, რომელთაც ამ სკოლაში მიუღიათ სწავლა და გადასულან სხვა სასწავლებლებში, ყველგან ყოფილან, არამც თუ პირველთანნი, არამედ პირველნი.

ანგარიშის წაკითხვის შემდეგ კომიტეტის თავმჯდომარემ ბ. პ. მ. მამაცოვმა მიმართა საზოგადოებას სიტყვით, რომელშიაც გამოხატა აუცილებელი საჭიროება ჯერ-ჯერობით პირველი გიმნაზიური კლასის გახსნისადმი.

*) სასარდლოდ იყო სამსჯედრო ნაწილი საქართველოსი, რომლის დროშას ეძღვნებოდნენ თითოეულ ნაწილის თავადებს ჯარები აზნაურ-გლეხებით.

**) შთქლის ხალხით ერთ ხმად ტირილი. დღესაც ქართლ-კახეთის ზოგან სოფლებში საერთოდ იმერეთშია წარით ტირილი. მოთქმით ტირილი კიდევ სხვა, ქართლ-კახეთში იცინს.

სა და შემდეგ, თუ შევიძლებთ, საკუთარი გიმნაზია უნდა გავხსნათო. აქვე იყო წაკითხული ხარჯთ-აღრიცხვა მომავალი წლისა, რომლიდანაც შევიტყეთ, რომ ამ წლისათვის სკოლის ხარჯად საჭირო იქნება ოც-და-დას-ათას მანეთამდინ.

მა ხარჯთ-აღრიცხვა ყრილობამ დაამტკიცა; მაგრამ აქვე ერთი დაბრკოლება მიეცა: ბ. ჩოღაყაშვილი წარმოდგა და სთქვა, რომ ჩვენ ამ სმეტის დამტკიცება არ შეგვიძლიანო, რადგანაც არ ვიცით ბანკი რამდენ ფულს მისცემს ამ სკოლასო, რადგანაც აღმოჩნდა ერთი თავადი ანდრონიკოვი, რომელსაც ჰსურს ხვალ ბანკის კრებაზედ შეიტანოს წინადადება იმის შესახებ, რომ სათავად-აზნაურო სკოლას მოესპოს ბანკიდან შემწეობა, და დანიშნული ფულით სამეურნეო სკოლა დაიხსნასო.

ბ. ჩოღაყაშვილი ჰკითხავს:—რადირს ერთი პანსიონერის შენახვა?

კომიტეტმა უპასუხა: 400 მანეთამდინ. თავის ხარჯით მყოფი შეგირდები კი იხდიან 200 მანეთს. ამის შესახებ ჩოღაყაშვილი ურჩევს კომიტეტს თავის ხარჯზე მყოფ შეგირდებს გადაახდევინონ სრული ხარჯი, და რაც მათზედ მეტი მიდის, ის ფული მოახმარონ უფრო ღარიბ მოსწავლეებს.

ბ. ი. მანაშელი ამბობს:—ხალხში დადის ხმა, ვითომც კომიტეტს ფულის ანგარიში კარგათ ვერ მიჰყავსო არ შეიძლება წარმოგვიდგინოთ დაწერილებით ფულის მოძრაობის ანგარიში?

გ. ქ. მამაცოვი. მართალია, ჩვენ ხაზინადარს ბ. მ. დ. თულაშვილს რამდენიმე ხანი 1,300 მან. ბანკში არ შეეტანა, მაგრამ ეს ფული შევსებულა და ხაზინადარი ამ გვარი მოქმედებისთვის დათხოვნილია თანამდებობიდან.

გ. გაბაშვილი. რათ მოხდა ეს ასე? ან რა ღონის-ძიებას ხმარობს კომიტეტი, რომ მომავალშიაც არ მოხდეს ამ გვარი სამწუხარო შემთხვევა?

გ. ქ. მამაცოვი. ანგარიშების გასასინჯავათ ინიშნებოდა კომისია კომიტეტის წევრებიდამ.

გ. გაბაშვილი. რატომ მუდმივად მისია არ არის ანგარიშების გასასინჯავათ? **შეხვედრის**

სეკრეტარი. ამ კომისიის თანამდებობას ასრულებდნენ კომიტეტის წევრები.

ბ. მანაშელი სთხოვს წაკითხონ კომისიის კომისიის პროტოკოლი.

სეკრეტარი კითხულობს და აღმოჩნდა, რომ ანგარიშებში შენიშნული შეცდომილება, რომელიც უკვე გასწორებულია.

ბ. ი. ჭავჭავაძე ჰკითხავს: არის ბობს რამე ინსტრუქცია გამოძიებული კომისიის სახელმძღვანელოთ არა?

სეკრეტარი. ხელმძღვანელობდა კომიტეტის პროტოკოლების დადგენებებით.

ჰკითხულობენ რამდონსამე პროტოკოლს, მათ შორის ხაზინადარის გადაყენების შესახებაც.

გ. გაბაშვილი. კომიტეტს აღმოუჩენია შეცდომილება ანგარიშებში ფული არ დაკარგულა—და ამბავი დამაშვიდებულა. მე გვეკითხებით, რამოხდა ამ გვარი შეცდომილება? ხომ შეიძლებოდა, ფული დაკარგულიყო?

გ. ქ. მამაცოვი. ჩვენ არ ვიმათობდით თავს. ჩვენ თითონვე გამოვითხვეთ საყვედური. მაგრამ ამასთანავე უმატებ, რომ კომიტეტის წევრებს შეიძლება ძალიან მკაცრათ მოექცეთ, რადგან ყველა მათგანს აქვს სპეციულური საქმე, რომ ისინი ვიხსნებოდნენ უჯამაგიროთ, რომ მათ შეუძლიანთ ასრულონ ბევრი ფორმალური საქმეები, რის გამოც შეიძლება შეცდომაში ადვილად ჩაებრუნა. ის გულისთად მადლობას უძღვნიან კომიტეტს, რომელმაც ჩვენში დაბოდა ამისთანა თვალ-საჩინი საქმე სკოლა.

შემდეგ დაიწყება გაცხარებული ბაასი. ზოგი ამტკიცებს, რომ ის არ უნდა გიკვირდეთ, რომ კაცს შეცდომილება მოსვლია, ის უნდა გიკვირებდეთ, რომ წინააღმდეგი მომხდარიყო, რადგანაც ადამიანს შეუძლებოდა მოსდევს შეცდომილება.

ძალთამზე, ვერც ხედავდა, ცრემლისა ღვარში ლბებოდა; რა თვალს მოშორდა, დამშვიდდა, მომავალს ელოდებოდა.

ბავიდა წელი, ქალისგან თითო დღეობით დათვლილი; ძალი მტკიცე იმედზედ სდგას, სრულებით არ იქნა ცვლილი.

დაიძახეს: „მამარჯვებით უკვე მოდის ჩვენი ჯარი“: მოდიან და იმღერიან, წინ მოუძღვის წმიდა ჯვარი!

„მამას“ ძახილით, ყოყინით უკრავენ საყვირს და ბუქსა... ძალთამზე გზაზედ გაიჭრა, ათვალთვალს ჰაბუქსა!

უყურებს და ყველას შინჯავს,

სულ თვალთა ჩინი დალია!.. მგონებ, იმ წუთში სიმწარის საესე ფიალი დალია:

ჯარი იღვევა... ჰაბუქის მათში ყოფნა არ ატყვია!.. თურმე, ნუ იტყვით, საბრალოს ბულში მოხდა მტრისა ტყვია!..

ძალთამზე მუნ უცბათ განქრა, მერ ჰპოეს ძმათ და ვერც სხვამა... და სმენითაც არცინ იცის, მიწამ ჩაყლაპა, თუ ცამა!

ნატვრა
ეჭ, ნეტა ჩემთვის ქვეყნად მგრგვინავი სატყუა მოყვას ნიჭად განგებას! რა სასტიკ მტკნად აღვუხნებოდა სიმართლის მხავრებს განათა მსაკვრებს;

თანამომეებს ვგადაწყობდით ბოროტებისა დასასრცხვად; დროშას ნათლისას ზე აღვმართავდი ბნელეთის აწსთა გულ-საკმიწავად;

გულთთ ამგზნებულ ლექსთა მღერათა; გამოვიწვევდი ჰსუგეთ ქველბას და ეველას გულში ჩავუწყვავდი მამა-მამუქსა გმირულ მხეობას;

მტკრავლათა ურდოს წასსა დასცემდი, მკვდრებსაც საფლავში შეუძრწუნებდი,— ჩვენგან რაც სასრდლა წარუტაცნია, შიშიდამ ბაღდამად ვანთხევილებდი!..

მისასწრავად კვლავ განდებოდა მივიწვევული დღეს იდელო, რომლისთვის მანად სისხლის რუს ჭდვრიდა დაუძლეველი მხე წინაშარი. რა გულ სიმშვიდეს, ბედნიერებას

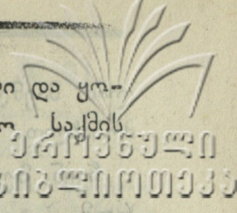
მოკვსწრებოდა ამ სანატრულ ყამს, რა გულის გამგმერ ნიშს მიუუკვებდი გისაც დღეს ჩვენი არაფერი სწამს!..

მაგრამ... ვაგვას მე! ზეგანდმო ჩემთვის განგებას ნიჭი არ მოუტია, საქმეს ვერ ვკვარებ მტერთა თრგუნისთვის წადილი თუძე მამეს—ძალა მკვლავი...

ბოროტ—მტკრავლთა ბურთი ხელში ჩვე კვლავად ცდილობენ მოუდნისათვის... გამოდით, დროა, მამულის შედინა, მამულის სჭინისათ მამა დღისათვის!

ვიცი ჩემებს ხართ ცალ-ცალკეობით მტერთან ბრძოლითა უნდოთ მეტრის მკვრად შეკრთდეთ, მით განვძლიერდეთ ზოგადის ძალით ვდევნოთ ბოროტნი!

აქ, სადაც ერთი ზეგანდმო ნიჭით სულ-შთაბერილი უნდა იბრძოდეს,

თუღაშეიღა ამბობს, შეცთომი-
ნიტომ მომივიდა, რომ ორდე-
თაის დროზედ არ მადღევდენ-

ბასი ახალ სარევიზიო კა-
დანიშნვა ზედ, რომლის წინა-
თ. იღ. ჭაჭაჭაშემ შემოიტანა.
სურდა, ზოგს არა. თივადმა
მანამდე სტეფა: კომისია მოუ-
ფარმალიზმა; და როგორც
სწავლათ მთელი რუსეთი ფორმა-
ზისაგან არის გამოხრულიო. ბა-
სეიტეს, რომ ახალი კომიტეტი
გამომდიხებელ კომისიით ძველი
მეტისთვის, რომლისაგანაც საქ-
უნდა ჩაიბარონ.

შემდეგ მოხდა ახალი კომიტეტის
რეზის აღმარჩევა კენჭის ყრით:
შეარჩეულ იქმნენ:

მ. მ. მამაკოვი თავს-მჯდომარეთ
თეორი შავი კენჭი.

მ. ს. ბოგვაშვილი თავს-მჯდომარე
ამხანაგათ-უკენჭით.

თეორი შავი კენჭი.	
მ. ბ. ბეგელიანი	54
მ. ს. სხვედასე	52
მ. ბ. ბაბაშვილი	51
მ. ხოლაყაშვილი	46
მ. ს. სარაჯოვი	44
მ. მ. მაქვლაძე	42

ამ ყრილობაზედ მოხდა ერთი
შესანიშნავი მოვლენა: ბ. ხე-
რულიძემ შემოიტანა ყრილობაში
წინადადება, რომ ის სწირავს ამ თა-
საზურთა საზოგადოებას სკოლის
საბლითის ადგილს მერაზედ ამ პი-
რობით: იმას აქვს მერაზედ 500 ოთხ-
საფეხი ადგილი; ამადგილიდამ ის
სწირავს სწირავს საზოგადოებას, მეო-
რე ნახევარი კი შეისყიდოს საზოგადოე-
ბამ საყენი 7 მან. შეიქნა თათბირი.
ზოგი ამბობდა, ვაი თუ სკოლისათ-
ვის არ გამოდგეს ის ადგილიო, და
მთელი ტყუილათ დაეკარგათ იმ ნა-
შეარშიაო- ზოგი ამბობდა, თუ არ
გამოგადგება, შეგვიძლია გავეყიდოთო.
მერე წამოღდა ბ. ხერხეულიძე და
სტეფა: რადგანაც თქვენ გიჭირდებათ
მეორე ნახევრის ყიდვაო, პირველი

ნახევარი მომირთმევიო, ვალდებული
არა ხართ მაინც-და-მაინც მეორე ნა-
ხევარი იყიდოთო. ასტყდა საშინელი
ტაშის-კერა, ბრაოს ყვირილი და იქვე
საზოგადოებამ ერთხმათ გადასწყვიტა
ამოერიჩათ ბ. ხერხეულიძე საპატოა
წევრათ. საზოგადოებამ მიანდო კომი-
ტეტს დაათვალიეროს ეს ადგილი, და
საზოგადოთ მოახდინოს კანონიერი
განკარგულება ამ ადგილის ჩაბარება-
ზედ. ამითი დაიშალა საზოგადოა ყრი-
ლობა.

დღიური

მოგვყავს კიდევ ზოგიერთი დამატე-
ბითი ცნობანი ახლად-მიცვალეულ-
ლის ბატონისშვილის ირაკლის ბიო-
გრაფიისათვის, რომელიც ჩვენ ერთის
პატივცემულის პირისაგან მივიღეთ:

„ბატონიშვილი პრეკლე იყო შვი-
ლი პრეკლე მეფის ძის ალექსანდ-
რისი, რომელიც მთელი თვის სიცო-
ცხლე საქართველოს ტახტის აღდგე-
ნისათვის ილტოდა. სპარსეთში გადა-
ხვეწილ ალექსანდრეს მიეცა იქ შვი-
ლი ქალაქს ხალმასტში 1827 წელსა
(და არა 1818 წ., როგორც ამას
წინად შეცდომით იყო მოხსენებული
ჩვენს გაზეთში), 15 მარტიამობის თვეს.
ბატონის რძალმა მარიამმა 1827 ისურ-
ვა თავის მამის მელიქ-სააკ აღამალო-
ვას ნახვა და მოვიდა პრივანში, რო-
მელიც ამ წელს დაიპყრეს რუსებმა.
პრეკლე იყო მაშინ რამდენიმე თვისა
და ბატონიშვილს ალექსანდრეს ნება-
დართვით დარჩა დროებით პრივან-
ში.

რამდენიმე წლის შემდეგ, რუსთ
ხელმწიფის ბრძანებით საქართველოს
მაშინდელი მთავარ-მმართველი ბა-
რონ როზენი ბატონის რძალს თავის
შვილით იწვევდა ტფილისში. საიდა-
მაც პეტერბურღში უნდა წასუ-
ლიყენენ. ბატონის-რძალმა არ მოი-
წლომა პეტერბურღში წასვლა და ისევ
სპარსეთში განიზრახა დაბრუნება.
რუსის მთავრობამ მელიქის სასახლეს
ჯარი შემოარტყა და ძალ-დატანებით
მოიყვანეს პრეკლე თავის დედი

ტფილისში და აქედამ გაგზავნეს პე-
ტერბურღში.

„მაშინ პრეკლე შვილის წლისა იქ-
ნებოდა. იმპერატორმა ნიკოლოზმა
დიდის პატ. ვით მიიღო ბატონის რძალი
და პრეკლე, რომელიც ჯერ სარკო
სელსკის სასწავლებელში მიაბარა
და შემდეგ პეტერბურღის პაქესკის
ძორპუსში გადმოიყვანეს. მაგრამ დიდ
ხანს ვერც აქ გასძლო, რადგან პრე-
კლეს არ მოსწონდა იქაური წრთენა
და სწავლა. ის გამოვიდა სასწავლებ-
ლიდამ.

„ბოლოს მორონცოვის შემწვობით
იმან მიიღო ნება-რთვა საქართველო-
ში დაბრუნებისათვის დედიო. მ.
მორონცოვი დიდად პატივსცემდა
იმას და სწორედ ისე ეპყრობოდა,
როგორც მეფის შთამომავალს შეჭ-
ფროდა.

„შემდეგ ის წავიდა საფრანგეთში,
სადაც დაუახლოვდა მაშინდელ იმპე-
რატორს ფრანცუზებისას ნაპოლეონ
მესამეს.

პარიჟიდან დაბრუნების შემდეგ ის
მუდამ ტფილისში სცხოვრებდა, სწავ-
ლა-განათლების საქმეს ხელს უმართავ-
და, სკოლები გახსნა, ჩვენს გონებით მო-
ძრაობის საქმეს თვალ-ყურს ადევნებ-
და იმან შეირთო ცოლად
თ. დავ. ა. შავჭავაძის ქალი თამა-
რი *).

„ამ უკანასკნელ თხუთმეტის წლის
განმავლობაში მძიმე ავადმყოფი იყო
ასე, რომ ათასში ერთხელ გარეთაც
ვერ გამოდიოდა და ამ ავადმყოფო-
ბას მიეწერება, რომ იმის სახელი
და მოქმედება თითქმის სრულიად
ალარ ისმოდა ჩვენში. ახლა მხოლოდ

*) ზიგუჯაჲდ 1852 წ. დანიშნა აქ
ზამპავის ქალზედ, რომელსაც თუმა მ-
მა რუსი ყვანდა, მაგრამ დედა ქართვე-
იყო თანხიკე ერისთვის ასული. ჯვა-
რის დაწესებდნის ღაზაზაკი მოუვიდათ
იმასზედ, რომ ქალი რუსეთში გადასას-
ლეპას თხუთმეტზედ და ერეკლე კი სა-
ქართველოში ცხოვრებას და ამის გამო
ეს ჯვარის-წება ჩაიშალა.

გულით დარჩა ის ქართველი და ყო-
ველი ჩვენებური საკეთილო საქმის
თანამგრძობელი

ბუშინ წინ კვირას ღამით დაბლე-
ბის უბანში, დიდის წვიმისაგან დან-
გრეულა ერთი შენობა, რომელშიაც
ცამეტი ღუქანი ყოფილა და ამ ღუქ-
ნებში რამდენიმე კაცი მიძინარი ქვეშ
მოუყუალებია. ამბობენ ექვსი კაცი
მომკვდარი გამოიღეს ნანგრევებიდა-
მაო.

ჩვენი პოლიცია და ქალაქის არხი-
ტექტორი რომ რიგინად ასრულებდ-
ნენ თავიანთ მოვალეობას, განკარ-
გულებას რომ დროზე ახდენდნენ, რომ
ერთობ დაძველებული სახლები დაა-
ქციენონ, ამისთანა უბედურება არას-
ოდეს არ მოხდებოდა

„შადგილობის გამო, ბანკის კრების
ანგარიშს დღევანდელს ნომერში ვერ
ვებეჭდავთ.

„ღრობის“ კორექსონდენსია.

„ღრობის“ კორექსონდენსია.
მ. ს. სხვედასე, 25 აპრილს. მს მესამე
წერილია ბურიიდან გავნთ „ძავეკაში“
ავაზაკობის თაობაზედ და სამივე ერთი
მეორეს არ ეთანხმება. ხან შტაბს-კა-
პიტანი ღუმბაძე უეცრათ გადაეყრება
ავაზაკებს, სურგულაძეს და ლომჯა-
რიას, ხან მობუღეთილამ ბათუმის მაზ-
რაში, სადაც მსახურებს, მიდის ღუმ-
ბაძე სამი მილიციონერთი მეორე გუ-
ბერნიაში და უყარაულებს ავაზაკებს
იმ სახლთან, სადაც აქვთ ჩვეულება
ხშირათ მოაკითხონ, ხან ლომჯარიას
დაჭრილს იჭირავს ღუმბაძე და არდ-
გენს მუთათისის გუბერნატორთან და
სხვა-დასხვა

უკანასკნელმა წერილმა „ძავეკის“
101 ნომერში სულ დააბნელა საქმე.
ბ. პორესპონდენტი ამბობს, რომ
პატივცემულ-მოხუცებული ანტონ
ღამბაძისაგან ავაზაკებმა 500 მანეთი
ითხოვესო, და თუ მათ თხოვნას არ
შეასრულებდა მოკლას ჰპირდებოდნე-
ნო; იმისათვის ღუმბაძე ცოლ-შვი-

მეორე ნახევრის ყიდვაო, პირველი

ალარ მალხენს ჩემი მზე,
არც ჩემთ ვარსკვლავთ ცქრილოი;
დღით ნისლი გულს მიწყლულებს,
ღამით ჭექის ზრიალი!

მე ვჩვევივარ კაშკაშ ცას,
ლაქვარდად მოკამკამეს;
მშობლის თვალთ მაცქერალს,
თვის შვილთა მოსალოამეს.

იქ ანგელოსთა გუნდნი
თვის წიაღში ხარობენ,
და ცით სიმართლისა ხმას
მიწასა დაჰგალობენ!

მდემია ამ სოფლად,
თავისუფალთ სინათლეთ
და მზაკვარ კაცთა ნაცვლად,
მუნ განაგებს სიმარლეთ!

იქ კორდ-მდელიონი, ღელეთ

სულ ფუფუნებით ჰყვავის;
იქ სტვენა ისმის ბუღბუღლეთ
და არ ჩხაველი ყვავის!

ბუღს სევდა უწყალოდ ღრღნის,
ალარ ძალ-მიძს მოთმენა;
ღეთის გულისთვის, მასმინეთ
ჩემი მშობელი ენა!

სადა ვარ და ვინა ვარ?
რა ხალხი მახვევია!
მ. ს. გლახ იმედ მიხდილსა,
მს რა ბედი მწვევია!

ბევდრებით, მასწავლეთ,
დამიტკებთ ყურთა სმენა:
სად ვზოვი ჩემი ხალხი
და ჩემი დედა ენა?!

ნუ თუ სოფლის სიმუხთლით

მ. ცნებამ გამიტაცა:
მე ჩემს ჭევენაში ვარ
და მოვიდომე სხვაცა!

არა! . . . სხვა სამშობლო მაქვს,
არ ჰგავს ამ არე-მარეს!
და ან კი შეედრება
მს იმ ჩემს ნეტარ მხარეს?!

მომცით ჩემი მხარეთ,
მაჩვენეთ სამშობლო ცა;
დამიბრუნეთ მოძმენი
და ჩემი სამშობლოცა!

ზ. ცაგერელი.
27 აპრილს.

გარდასმული
(პ. ე. მ.)
ბუღს მიღრღნის კავშანი,
ალარ ძალმიძს მოთმენა;
ბევდრებით, მასმინეთ
ჩემი სამშობლო ენა!

უცხო მხარეს მოვექცეა,
არას ვხედავ ჩვენებურს!
ბედმა რა რიგ მიმუხთლოა,
ღანე ამ შეჩვენებულს!

სამშობლო არ მიხუტებს
ალერსით მოლიმარი:
უცხო მხარეში ვგდივარ,
როგორც რომ პატიმარი!

ლით მიენდო პოლიციასა და გარდ-
მოსახლდა დროებით მზურგეთში.
ჩვენ მზურგეთში კარგათ ვიცით,
რომ პატრუ-ცემული ბუმბაძე არის
ერთი ღარიბთაგანი აზნაურიშვილი
მზურგეთში და ვის გაუგონია, რომ ავა-
ზაკებმა მიატოვეთ მდიდრები, და
ღარიბებს მოსთხოვეთ ფული? სხვა
მიზეზი რამე თუ იყო, ანუ ლალა-
ტობა თუ შესწამეს, რაისაც მოწერას
ერადება ბ. პარკრესპონდენტი?

ამ სხვა-და-სხვა წერილებიდან აღ-
ვილათ დანახავს ყოველი კაცი, რომ
მზურგეთში ყოველ წოდების საზო-
გადოებაში არის რაოდენიმე პარტია,
და ამასთან ყველაზედ არ მოიწერება,
რომ კაცმა გაიგოს ცოტადენი ეხ-
ლანდელი მდგომარეობის მიზეზები...
რატომ ეს მდგომარეობა ჩვენში გან-
და სამი წელიწადია, და 40 წლის
წინ არ ყოფილა?

რაც შეეხება იმას, რომ ლომჯა-
რია მისმა თავებმა იესე ჩხატარაიშ-
ვილიმა პირ-და-პირ მუთაისში გუბერ-
ნატორთან წაიყენა, ვითომ მისთვის
რომ დამსახურებს ბ. მუბერნატო-
რის წინაშე, ძალიან ეჭვიმ ვარ. თუ
თავებმა ცდილობდა, რომ გადარჩე-
ნილიყო ორი ათასი მანეთისაგან,
რომელსაც სასამართლო სთხოვდა
თავებობაში, ამისათვის იმას შეეძ-
ლო მისულიყო მზურგეთში, (შემოქ-
მედილამ 6 ვერსზედ), სადაც არის
სასამართლო და ადმინისტრაცია და
არა 100 ვერსი გაველო შემოქმედს
და მუთაის შუა.

ამასთან უნდა დავძონო, რომ
დუმბაძე, თავის სოტნით, ე. ი. ორასი
კაცით იყო გაგზავნილი ამას წინით
მზურგეთში და იქ იღვა წელიწად-
ზედ მეტი ავაზაკების დასაჭერათ; მაგ-
რამ ის ვაჟაკობა არ გამოუჩინია
200 კაცით, რაც დღეს ბათუმშიდამ
მოსულმა სამი დღის ვადით სამი კა-
ციით?

თქვენ პატრუცემულ გაზეთში არა-
ერთხელ იყო თქმული, რომ მზურ-
გეთის ბნელი საქმეების გამო კვლევა
შეუძლიან სასტაკ რევიზიასა და ეს
რევიზია საჭირო არისა. ჩვენც ამ
აზრის გახლავართ ერთიანთ და დროც
არის ეხლა რაკი ლომჯარია გამოც-
ხადდა, შეიძლება ბევრი საიდუმლო
წარმოსთქვას; კიდევ ისმის მისგან
ბევრი დაუჯერებელი ამბავი.

თფილისის სამკურნალო

ავათმეფები მიიღესან დილის რვა
საათიდან თორმეტ საათამდის.

რძ შახათს გაწაღვინი და ლი-
სიცივი—შინაგან ავათმეფობისა; კელ-
დიში სიფილისტიკური და სირურგიული
ავათმეფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაბის,
ქაღების და ყმაწვილების ავათმეფობი-
სა; ბაბაკვი ძარღვების სისუსტის და ში-
ნაგან ავათმეფობისა.

სამ შახათს. მინკვინი—სირურ-
გიული ავათმეფობისა; ლისიცივი—
შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში—სი-

ფილისტიკური და სირურგიული ავა-
თმეფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაბის, ქა-
ღების და ყმაწვილების ავათმეფობისა;
ბაბაკვი და დანიელ-ბუტკავი—ძარღვების
სისუსტის და შინაგან ავათმეფობისა.

რძ შახათს. ლისიცივი და მი-
რამანკვი შინაგან ავათმეფობისა; კელ-
დიში—სიფილისტიკური და სირურგიუ-
ლი ავათმეფობისა; ბასუტკავი—ბუ-
ბიაბის ქაღების და ყმაწვილების ავა-
თმეფობისა; ბაბაკვი—ძარღვების სისუს-
ავათმეფობისა.

ხუთ შახათს. ლისიცივი—შინაგან
ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილის-
ტიკური და სირურგიული ავათმეფობი-
სა; ბასუტკავი—ბუბიაბის, ქაღების და
ყმაწვილების ავათმეფობისა; ბაბაკვი—
ძარღვების ავათმეფობისა.

შახათს სეკეს. მინკვინი — სირურ-
გიული ავათმეფობისა; ლისიცივი, მი-
რამანკვი და დანიელ-ბუტკავი—შინაგან
ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილის-
ტიკური და სირურგიული ავათმეფობი-
სა; ბასუტკავი—ბუბიაბის, ქაღების და
ყმაწვილების ავათმეფობისა; ბაბაკვი—
ძარღვების სისუსტის ავათმეფობისა.

შახათს. ლისიცივი—შინაგან ავა-
თმეფობისა; კელდიში—სიფილისტიკურ-
ი და სირურგიული ავათმეფობისა;
ბასუტკავი—ბუბიაბის, ქაღების და ყმაწ-
ვილების ავათმეფობისა; ბაბაკვი—ძარღ-
სისუსტის ავათმეფობისა.

განცხადებანი
დაიბეჭდა და ისყიდება
ქარაზის უშილის
მოთხრობა,
მეთოთხმეტე ნაწილი.
მსურველთ შეუძლიანთ მოითხო-
ვონ პარკრესპონდენტი ვიდრე უკა-
ნასკენელ ნაწილამდის მედიკინიშვილის
სტამბაში, ბატონ ნიკო პობალაძეს-
თან.

სომეხთ ნერსისის პოპეჩიტლების
სოვეტში არას დანიშნული:

1) ამა მაისის 12-ს საღამოს 8
საათზედ მეორე ტორგი (უბერე-
ტორჯოდ) იჯარით მისაცემად ნერ-
სისიან ძველ სემინარიის ზეო-ეტაჟი-
სა, რომელიც შეიცავს ერთს დიდს
საკონცერტო ზალას და თერთმეტ
დიდრონ ოთახებს,

2) 26 მაისს, საღამოს 8 საათზედ,
იქნება პირველი ტორგი იჯარით გა-
საცემად წმიდა სანთლის ვაჭრობისა
სომეხთ ეკლესიებზე და მრევლზედ.

მსურველს შეუძლიან წაკითხვა
დაწერილებით პირობებისა ამავე სემი-
ნარიის კანცელარიაში ყოველ დღე,
კვირისა და უქმ დღეების გარდა, დი-
ლის 10 საათიდან ვიდრე 12 საათამ-
დინ. (3—1)

დაიბეჭდა და ისყიდება ბრ. ჩარკ-
ვიანის ქართული წიგნის მალაზიაში
თამარ დედოფალი
შედგენილი
კ. ბ.—შვილისაგან
გამოცემა
ზაქ. ჭიჭინაძისაგან
ფასი ერთი აბახა.

დაიბეჭდა და ისყიდება ბრ. ჩარ-
კვიანის ქართული წიგნის მალაზია-
ში
მამულის
საერთო მფლობელობაზე
თსუელებს
ანტონ შურცელაძისა
გამოცემული
ზაქარ ჭიჭინაძისაგან.
ფასი თითო წიგნისა ერთი აბახი.

გიორგი ნ. ძის იოსელიანის და
ბ. ჩემოლის პანსიონში იღებენ
ზაფხულის თვეებში ყმაწვილებს მო-
სამზადებლად სამხედრო და სამოქ-
ლაქო გიმნაზიებში, რეალურ სასწავ-
ლებელში, საოსტატო ინსტიტუტში
და სხვ.
მინაილოვის ქუჩა სახლის № 81
(2—2)

იურიდიული კაბინეტი
იურიდიული ბიბლიოტეკით
დარსდა ბოლოვინის პროსპექტზე
არხიტექტორის ბელოვის სახლში
ძეგლების პირ-და-პირ.
მთხოვნელს მიიღებენ დილის 9
საათიდან ნაშუადღეის 3 საათამდის
და 7-დამ საღამოს 10 საათამდის.
ამ კაბინეტის პირობა და ტაქსა
გამოცხადებულია და ცალკე დარიგ-
დება. (30—24)

ექიმი შტეპბორსკი
მიიღებს ვენერიულ და ხორცის
კანის ავათმეფებს მუდამ დღე დი-
ლის 9 საათიდან 11 საათამდინ და
საღამოს 4 საათიდან 11 საათამდინ.
ღარიბებს მიიღებს მუქთად.
აღრესი: სოლოლაკი ს დოვის ქუ-
ჩა, სახლის № 50. (15—6)

დაიბეჭდა, გამოვიდა და ისყიდება
თფილისის წიგნის მალაზიებში
იზაბ-არაქნი
პრილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუიდ-
გან გალექაილი თ. რ. კრისთვასა.

**ინვლისის მალაზიაში ახლად მი-
ღებულია** დიდ ძალი ჩაი პირველი
მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე

ახლად ჩამოსული
ბებია-ქალი
აქვს იმპერატორის მოსკოვის უნივერსიტეტის დიპლომი, რომელიც
წელიწადი მუშაობდა ქ. სარატოვში და რომელსაც აქვს ამ ქალაქის სას-
მო გამგეობისაგან რამოდენიმე მოწმობები თავის ხელობისა, — მიიღ-
ავად-ყოფ და ორსულ ქალებს თავის საღვამზე, სადაც აქვს ამათთვის და-
ზადებული ოთახები.
აღრესი: ელისავეტინის ქუჩა, სახლი 60.
ბებია-ქალი დობროღევეა—კაპიტანისა
(24—19)

სხვაგან. იქვე იქილება: ზარუსის
კაპ. დაწვებული; სტატინერი, ბალ-
10 კაპ—დამ; პოდკოსტოვი, ს-
მურაბა და აღზომები ნახევარ
და სხვ. (100—)

„წერა - კითხვის გამაგრებელი“
საზოგადოების“ მმართველობა
აქვადებს, რომ მისგან დაარსებულ
ბათუმის სკოლაში გაიხსნება მას-
ლებლების ვაკანცია თბათილამ.
საც სურს ეს ადგილი დაიკონ-
შეუძლიან წარმოადგინოს თხოვნა
საზოგადოების სამწერლობში, (მ-
მინდა, ხევის ქუჩა, № 9.) (5—3)

იხილება
თფილისის წიგნის მალაზიებში
ლალ-გამოსული რუსულს ენაზე
წი.
**Грузинскія крестьянскія грамо-
тнрѣбности и судебныя акты, гра-
моты и письма грузинскихъ и пе-
сидскихъ царственныхъ особъ. (Ma-
териалы для исторіи древной
зіи).**
сост. Д. П. Пурцеладзе.
მუთაისში ისყიდება ჭიჭინაძის
მალაზიაში.
ფასი ერთი მანეთია

სურამის და ხაშურის სტანციებში
ისყიდება დიდ-ძალი დამწერი კო-
შასის შეტყობა შეიძლება სურამ-
ალექსანდრე აბაზაძისგან. (15—13)

ტაშცინა
საკვებავ ხორაგვულებათა, რომელ-
იყიდებან თფილისის ბაზრებში, ს-
ნებში და დატარებთ 1 მასი
15 აისამდის.

ბამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილ
პირველის ხარისხის—1 გირ. 6
მეორის „ —1 გირ. 4
მესამის „ —1 გირ.

იმავე ფქვილ. თორნეში ბამომცხვარ-
პირველის ხარისხის—1 გირ. 6
მეორის „ —1 გირ. 4

ჯვარის-მამის პური:
პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 7
მეორის „ „ —1 გირ. 5
მესამის „ „ —1 გირ. 5

ძროხის ხორცი:
პირველის ხარისხის —1 გირ. 11
მეორის „ —1 გირ. 9
სუკი — — —1 გირ. 16
სხვების ხორცი 1 გირ. 12

ლორის ხორცი:
პირველი ხარისხის —1 გირ. —
მეორის „ —1 გირ. —

ბებია-ქალი
აქვს იმპერატორის მოსკოვის უნივერსიტეტის დიპლომი, რომელიც
წელიწადი მუშაობდა ქ. სარატოვში და რომელსაც აქვს ამ ქალაქის სას-
მო გამგეობისაგან რამოდენიმე მოწმობები თავის ხელობისა, — მიიღ-
ავად-ყოფ და ორსულ ქალებს თავის საღვამზე, სადაც აქვს ამათთვის და-
ზადებული ოთახები.
აღრესი: ელისავეტინის ქუჩა, სახლი 60.
ბებია-ქალი დობროღევეა—კაპიტანისა
(24—19)